

Ir. C.A.M. Groenewegen
J.C.A. Miltenburg

ECONOMISCHE ASPECTEN VAN DE TEELT VAN PRUNUS TRILOBA

MEDEDELINGEN No. 152

L 27
152 B



September 1976

Landbouw-Economisch Instituut - Conradkade 175 - Den Haag
Tel. 61.41.61

Proefstation voor de Bloemisterij

INHOUD

	Blz.
1. ENIGE ALGEMENE GEGEVENS	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Produktiecyclus	5
1.3 Produktie- en prijsverloop	6
1.4 Opbrengsten	8
1.5 Bedrijfstructuur	8
2. KOSTEN- EN INKOMENSASPECTEN	11
2.1 Algemene uitgangspunten	11
2.2 De belangrijkste kostenposten	11
a. Duurzame produktiemiddelen	11
b. Plantmateriaal	12
c. Arbeid	12
d. Brandstof	12
e. Overige kosten	13
2.3 Begroting produktiekosten en arbeids- opbrengst bij enkele teeltplannen	13
3. SAMENVATTING EN SLOTBESCHOUWING	17
BIJLAGEN	18

1. ENIGE ALGEMENE GEGEVENS

1.1 Inleiding

Met een omzet van 1 miljoen gulden vormt *Prunus triloba* één van de minder belangrijke produkten van de Nederlandse bloemisterij. De teelt van deze trekheesters is voornamelijk beperkt tot het oude centrum van Aalsmeer, en is gebonden aan de aldaar voorkomende veenachtige gronden. Deze zijn nl. bij uitstek geschikt voor een goede kluitvorming enerzijds en voor een goede hergroei van de struiken na het trekseizoen anderzijds. Men dient hierbij te bedenken dat de struiken ieder jaar opnieuw worden opgestoken, om vervolgens in de trekruimte van het bedrijf in bloei te worden getrokken.

Prunus triloba kan tot de oudste bloemisterijgewassen worden gerekend. In de jaren twintig behoorde de *Prunus* zelfs tot de vijf belangrijkste gewassen op de Aalsmeerse veilingen.

1.2 Produktiecyclus

Zoals vermeld worden de struiken van *Prunus triloba* ieder jaar in bloei getrokken. Dit in tegenstelling tot de sering, die een 2-jarige produktiecyclus kent.

In maart worden de getrokken struiken op de zeer vochthoudende veengronden uitgeplant. Gedurende de zomerperiode moet het zgn. "wild" regelmatig van de onderstam worden weggenomen. In juli worden de takken bij elkaar gebonden zodat de takken recht blijven. Tijdens het najaar worden de struiken opgestoken en in de buurt van de trekruimte ingekuuld.

Gewoonlijk worden de struiken in de periode december - maart in bloei getrokken. De struiken worden daartoe in een trekkas op de grond gezet, waarna er 2 à 3 weken later van kan worden geoogst. Na de oogst worden de struiken gesnoeid en van de trekkas naar een vorstvrije ruimte getransporteerd. In het voorjaar worden ze dan weer buiten uitgeplant zodat de cyclus weer van voren af aan kan beginnen.

Prunus triloba wordt vermeerderd door oculatie op *Prunus institia* "St. Julien". Het is echter ook mogelijk om ze op eigen wortel te kweken. In het laatste geval is het aantal takken doorgaans groter. Een nadeel van deze methode is, dat het dan aanzienlijk langer duurt voordat men produktieve struiken heeft.

Indien men reeds voor Kerstmis wil oogsten, is het in het algemeen noodzakelijk om de struiken te koelen bij een temperatuur van 1 à 2 °C. Hiertoe worden de struiken op pallets geplaatst, die op hun beurt in een koelcel worden gezet. De relatieve luchtvoch-

tigheid moet in deze periode op ca. 95% worden gehandhaafd. 1) M.i.v. het seizoen 1975/1976 kan er ook collectief worden gekoeld.

1.3 Produktie- en prijsverloop

De produktie van takken van *Prunus triloba* wordt bijna uitsluitend geveild in Aalsmeer. De gegevens inzake veilingaanvoer en -omzet te Aalsmeer geven dan ook een goed beeld van de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan (tabel 1.1).

Tabel 1.1 De ontwikkeling van de aanvoer, omzet en gemiddelde prijs van *Prunus triloba* op de "VBA"

Jaar	Aanvoer		Omzet		Gemidd. prijs	
	x mln. tak	index '65=100	x mln. gulden	index '65=100	(ct/tak) nominaal	reeel ²⁾
1955	1,3	65	0,2	33	13	34
1960	1,6	78	0,2	47	15	35
1965	2,1	100	0,5	100	26	50
1970	2,8	136	1,0	193	35	53
1971	3,1	148	0,9	181	30	42
1972	3,0	146	1,0	186	32	42
1973	3,1	151	1,2	242	40	48
1974	3,6	175	1,0	192	27	30
1975	3,5	164	1,1	200	32	32

2) Op basis van index kosten levensonderhoud 1975 = 100.

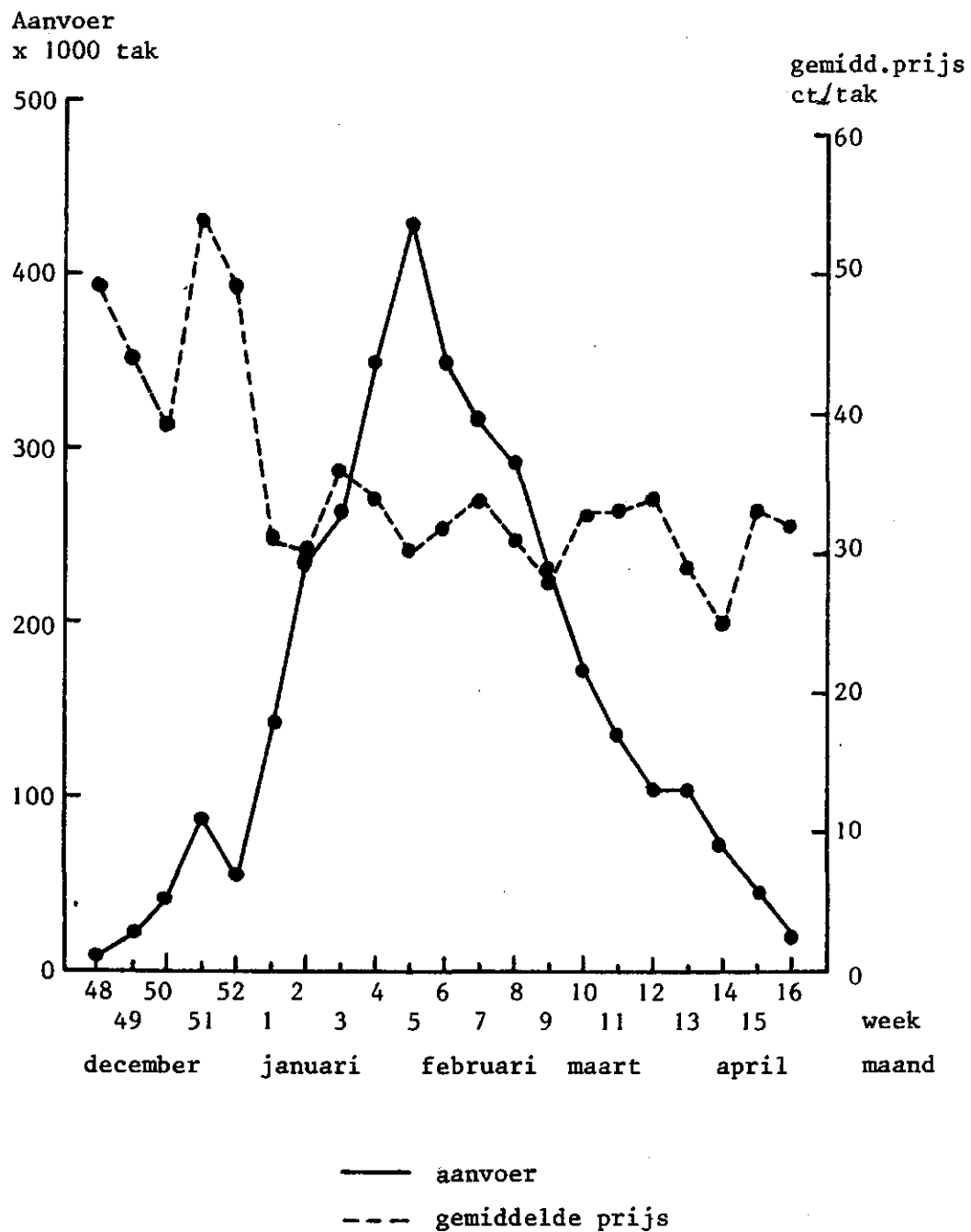
Bron: Veilingverslagen

Uit tabel 1.1 blijkt een relatief sterke groei van de produktieomvang tot en met 1974. De gemiddelde prijs daarentegen vertoont, met alle wisselingen van jaar tot jaar, nominaal geen stijging in de afgelopen periode. Het reële prijspeil vertoont sinds 1970 een daling.

Figuur 1.1 geeft een beeld van het aanvoer- en prijsverloop van het produkt gemiddeld over de periode 1972/73 t/m 1974/75. Er is sprake van een grote aanvoerpiek in de maanden januari t/m maart, met een absolute top in de weken 4 t/m 6 (eind januari - begin februari).

1) Zie hiervoor: "Extra kosten en opbrengsten van gekoelde takken van *Forsythia* en *Prunus triloba*" LEI-studie 4.2, 1968.

Figuur 1.1 De gemiddelde aanvoer en prijs van Prunus triloba per week over de seizoenen 1972/73 t/m 1974/75



De prijsontwikkeling vertoont een piek in het voorseizoen, doch het valt op dat daarna grote schommelingen uitblijven. Ook na de grote aanvoerpiek komt geen ingrijpende prijsstijging voor.

De bijlagen 1 en 2 geven van de beschreven bewegingen een nader cijfermatig beeld.

1.4 Opbrengsten

In de seizoenen '68/'69, '69/'70 en '70/'71 is onderzoek verricht naar de opbrengsten van *Prunus triloba*. In deze seizoenen werd door 10 kwekers aan dit onderzoek deelgenomen, die allen in Aalsmeer veilden.

De tabellen 1.2 en 1.3 geven de resultaten van dit onderzoek. In tabel 1.2 is niet alleen de geldelijke opbrengst gegeven, maar ook de spreiding van bedrijf tot bedrijf. In de 3 seizoenen bedroeg de opbrengst gemiddeld ongeveer f 4,- per struik; de verschillen van bedrijf tot bedrijf waren in alle seizoenen echter uitermate groot. In tabel 1.3 is een overzicht gegeven van het aantal takken per struik, gemiddeld per bedrijf. Dit aantal takken varieerde van 9,2 takken per struik in het seizoen '68/'69 tot 12,7 in het seizoen '70/'71. De spreiding van bedrijf tot bedrijf bleek ook hier uitermate groot te zijn. Zo had b.v. in het seizoen '70/'71 één van de 10 bedrijven een opbrengst tussen 8 en 10 takken per struik. Er waren ook 2 bedrijven, waar meer dan 16 takken per struik werden geoogst. 1)

Uit het recente prijsverloop zoals dat in tabel 1.1 tot uiting komt, kan worden afgeleid, dat de geldopbrengst per struik ook thans nog gemiddeld op ongeveer f 4,- à f 4,50 ligt, evenals in het begin van de jaren-70.

1.5 Bedrijfsstructuur

Gegevens inzake de structuur van de bedrijven waar *Prunus triloba* wordt geteeld, werden gedurende het seizoen 1974/75 door middel van een mondelinge enquête verkregen. Daartoe werd een willekeurige steekproef 1 op 2 genomen van die bedrijven die als groep 95% van de totale aanvoer op de VBA (Verenigde Bloemenveilingen Aalsmeer) voor hun rekening namen. De bedrijven met zeer kleine aanvoeren werden zodoende buiten het onderzoek gehouden. Op deze manier werden 30 bedrijven in het onderzoek betrokken.

1) Uit de gegevens van het uitgevoerde structuuronderzoek (zie 1.5) kan worden afgeleid dat het aantal struiken in totaal ongeveer 300.000 bedraagt. Ten opzichte van een landelijke produktie van 3,5 miljoen tak, komt dit neer op een opbrengst van bijna 12 takken per struik gemiddeld.

Tabel 1.2 De opbrengst in gld. per struik in de seizoenen '68/'69 t/m '70/'71 (aantallen bedrijven)

Gulden per struik	'68/'69	'69/'70	'70/'71
0 - 1	1	-	-
1 - 2	-	-	1
2 - 3	4	2	2
3 - 4	2	4	2
4 - 5	-	2	2
5 - 6	3	1	3
6 - 7	-	1	-
Aantal bedrijven	10	10	10

Geldopbrengst gemiddeld per bedrijf	f 3,50	f 4,00	f 4,00

Tabel 1.3 Het aantal takken per struik in de seizoenen '68/'69 t/m '70/'71 (aantallen bedrijven)

Takken per struik	'68/'69	'69/'70	'70/'71
0 - 2	-	-	-
2 - 4	1	-	-
4 - 6	-	-	-
6 - 8	-	1	-
8 - 10	5	3	1
10 - 12	2	4	4
12 - 14	2	2	2
14 - 16	-	-	1
16 - 18	-	-	2
Aantal bedrijven	10	10	10

Aantal takken gemiddeld per bedrijf	9,2	10,3	12,7

De voornaamste resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in bijlage 3 (a t/m f). Samengevat is het volgende beeld te geven.

- de teelt van *Prunus triloba* komt overwegend voor in combinatie met de teelt van snijbloemen en/of potplanten. Vrijwel steeds komen naast *Prunus* ook andere trekheesters voor, hetzij sering, hetzij *Forsythia*'s (of beide).
- er bestaat een grote variatie in bedrijfsgrootte, doch er is een duidelijk zwaartepunt (13 van de 30 bedrijven) in de grootteklasse van 10.000 - 15.000 m². Bij toenemende bedrijfsgrootte neemt ook de oppervlakte glas toe. Met uitzondering van de grootste bedrijven is de glasoppervlakte aan de bescheiden kant.
- het aantal struiken *Prunus* vertoont een grote variatie; het bedraagt gemiddeld 4.900 per bedrijf. Slechts op 4 van de 30 bedrijven kwamen meer dan 8.000 struiken voor.
- er blijkt een positieve relatie te bestaan tussen het aantal struiken, de grootte van het bedrijf en de oppervlakte glas.
- Het aantal akkers per bedrijf vertoonde geen relatie met het aantal struiken. Van de 30 bedrijven hadden er 11 in het geheel geen akkers; de teelt van *Prunus* vond daar op het hoofdperceel plaats.
- op 24 van de 30 bedrijven kwam één ondernemer voor. De helft van het aantal ondernemers bleek tussen 40 en 50 jaar oud te zijn. Er bleek geen relatie te bestaan tussen de leeftijd van de ondernemer met de bedrijfsgrootte of de oppervlakte onder glas.
- op slechts 8 van de 30 bedrijven was het aantal struiken toegenomen in de periode 1970/75, op 8 andere was het aantal gelijkgebleven en op 14 was het in deze periode verminderd.
- op ongeveer de helft van het aantal bedrijven kan een vermindering van het aantal struiken worden verwacht. In slechts 1 op de 10 gevallen wordt met uitbreiding rekening gehouden.
- voor het trekken van *Prunus triloba* worden doorgaans speciaal voor deze teelt bestemde kassen gebruikt, hoewel het ook mogelijk is de trek in andere glasopstanden uit te voeren. Het is, gezien de grootte en inrichting van deze trekkassen, niet altijd eenvoudig ze ook buiten het trekseizoen op zinvolle wijze te benutten. Toch worden ze dan nog veelvuldig gebruikt. Slechts op 20% van de onderzochte bedrijven werden de trekkassen buiten het trekseizoen niet meer benut; op de andere bedrijven werden er potplanten of snijbloemen in geteeld.

2. KOSTEN- EN INKOMENSASPECTEN

2.1 Algemene uitgangspunten

De uitgevoerde berekeningen zijn op de volgende algemene uitgangspunten gebaseerd:

- De plantafstand van de struiken op het land bedraagt 60 x 60 cm; per m² staan er derhalve 2,8 struiken.
- In de periode oktober-november worden de struiken voor de trek gerooid.
- Het trekseizoen loopt van eind december tot half april; er wordt geen rekening gehouden met de mogelijkheid van koeling.
- De trekkassen worden 6 maal volgezet.
- Er staan 5,5 struiken per bruto m² kas.
- De struiken staan 14-18 dagen in de trekkas, afhankelijk van het tijdstip in het seizoen.
- In de periode maart-april worden de struiken buiten uitgeplant.
- De uitval bedraagt 5% per jaar.

2.2 De belangrijkste kostenposten

a. Duurzame produktiemiddelen

Tot de kosten van duurzame produktiemiddelen worden gerekend de kosten van rente, afschrijving, verzekering en onderhoud.

De rentekosten worden berekend over de helft van de nieuwwaarde. Bij een rentevoet van 7% bedragen de rentekosten derhalve 3,5% van de nieuwwaarde.

Bij de berekening van de afschrijvingskosten is uitgegaan van een gelijk bedrag per jaar over de gehele gebruiksduur.

Bij de kosten van onderhoud is onderscheid gemaakt tussen onderhoudswerkzaamheden, die eventueel door de vaste arbeidsbezetting in tijden van leegloop kunnen worden verricht en alle overige kosten (materiaal en onderhoud dat door derden wordt verricht).

In het algemeen kan men stellen dat de benodigde duurzame produktiemiddelen voor de teelt van *Prunus triloba* dezelfde zijn als voor sering 1).

1) Zie hiervoor: "Economische aspecten bij de teelt van sering", Publikatie No. 4.66 van het Landbouw-Economisch Instituut, november 1975.

b. Plantmateriaal

Gewoonlijk worden de struiken op het bedrijf tot volwassen planten opgekweekt. Eenvoudigheidshalve is er hier van uitgegaan dat de struiken die uitvallen, door volwassen struiken worden aangevuld. Aangenomen is dat er jaarlijks op deze wijze 5% van het aantal struiken wordt vervangen. De waarde van de struiken is afhankelijk van het groeistadium. Zo is een struik vlak vóór het trekken veel meer waard dan er na. Er is uitgegaan van getrokken struiken (waarde f 2,50 per stuk), die weer tot trekbare struiken worden opgekweekt. De kosten hiervan zijn in de produktiekostenbegroting opgenomen.

Volgens bovengenoemde uitgangspunten bedragen de jaarlijkse kosten per struik:

Rente	:	7% van f 2,50 = f 0,18	per struik
Vervanging	:	5% van f 2,50 = f 0,13	per struik
		<u>Totaal f 0,31</u>	per struik

c. Arbeid

- Arbeidsaanbod

Volgens de CAO-'74/'75 voor bloemisterijbedrijven bedraagt het arbeidsaanbod van een vaste arbeidskracht 1.890 uren per jaar. In bijlage 4 is de verdeling van deze uren over het jaar begroot. Hierbij is er van uitgegaan dat er in het trekseizoen 8,5 en buiten het seizoen 7,5 uur per dag wordt gewerkt. Verder zijn de vakantiedagen zoveel mogelijk buiten het trekseizoen gepland. Er is van uitgegaan, dat deze werktijden ook voor de ondernemers gelden.

- Arbeidsbehoefte (bij ongekoeelde struiken)

In bijlage 5 zijn de belangrijkste handelingen bij de teelt van *Prunus triloba* begroot zowel gedurende de akker- als de trekperiode. Uit deze begroting blijkt dat meer dan de helft van de werkzaamheden in de trekkas plaatsvindt. Totaal werd de arbeidsbehoefte begroot op 220 uren per 1.000 struiken, waarvan 100 op de akker en 120 in de trekkas.

De verdeling van de arbeidsbehoefte gedurende het jaar is in tabel 2.1 weergegeven.

d. Brandstof

De temperatuur bij het trekken van *Prunus triloba* wisselt met het verstrijken van het trekseizoen. Omstreeks de jaarwisseling worden de struiken in het begin van de trekperiode bij + 17°C gezet. Deze temperatuur loopt dan geleidelijk tot 25°C op om vervolgens weer naar 18°C terug te zakken. Later in het trekseizoen worden de struiken bij + 20°C gezet, welke temperatuur geleidelijk tot + 18°C wordt verlaagd. Op grond van deze gegevens kan per m² trekkas de brandstofbehoefte gedurende het trekseizoen op ca. 75 m³ aardgas worden begroot.

e. Overige kosten

Tot de overige kosten zijn gerekend de kosten van bemestings- en bestrijdingsmiddelen, diverse materialen, gewassenverzekering, algemene kosten (zoals administratie, grondonderzoek, electriciteit, autokosten enz.), rente vlottende middelen en afzetkosten. Bij de laatste post is er van uitgegaan, dat de veilingprovisie 5% en de PVS-heffing 0,45% van de bruto-veilingomzet bedraagt.

Tabel 2.1 Begroting van de arbeidsbehoefte bij de teelt van *Prunus triloba* in uren per 1.000 struiken (ongekoeld)

	Akker	Trek	Totaal
januari	-	27	27
februari	4	40	44
maart	19	40	59
april	17	12	29
mei	2	-	2
juni	1	-	1
juli	12	-	12
augustus	12	-	12
september	-	-	-
oktober	16	-	16
november	17	-	17
december	-	1	1
Totaal	100	120	220

2.3 Begroting produktiekosten en arbeidsopbrengst bij enkele teeltplannen

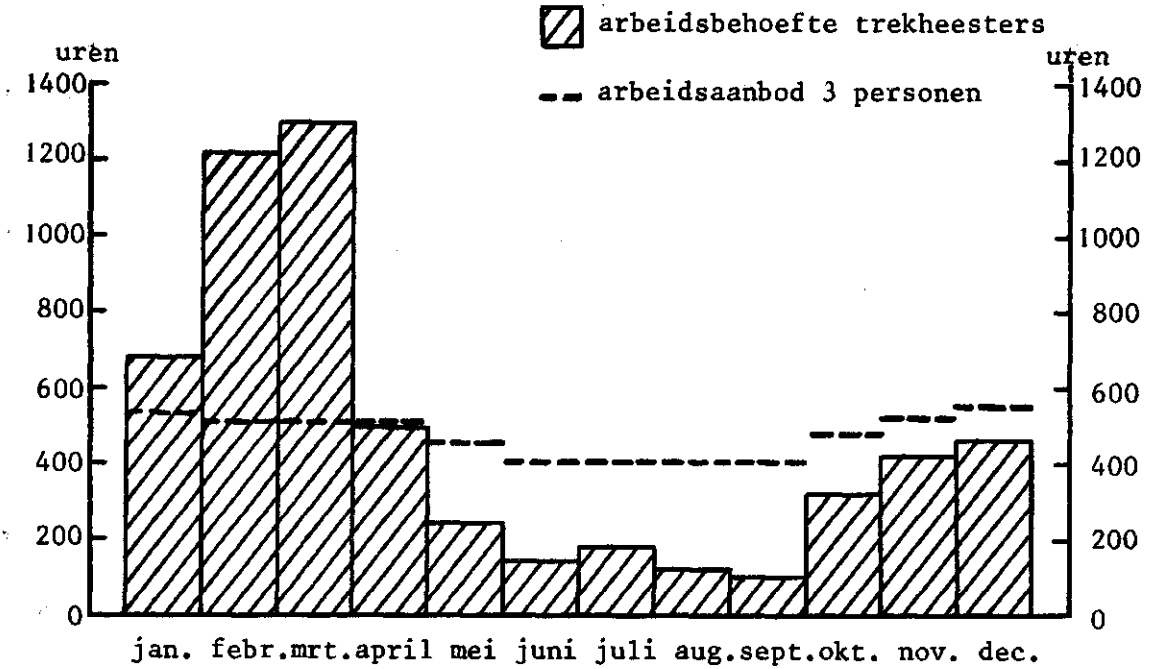
Begrotingen zijn uitgevoerd van de produktiekosten en de arbeidsopbrengst voor 2 teeltplannen, nl. voor een trekheesterbedrijf met 20.000 struiken sering en 10.000 struiken *Prunus triloba* (I) en voor een gemengd trekheester-anjerbedrijf, waar behalve 20.000 struiken sering en 10.000 *Prunus triloba* ook nog 2.000 m² anjers worden geteeld (II). In de bijlagen 6 en 7 zijn voor deze teeltplannen de arbeidskosten begroot (zie ook figuur 2.4 voor de confrontatie tussen de arbeidsbehoefte met het arbeidsaanbod).

Naast de reeds genoemde uitgangspunten is er hier verder van uitgegaan, dat de brandstofbehoefte bij sering en anjers resp. 100 en 35 m³ aardgas per m² per jaar bedraagt. De geldopbrengsten zijn begroot op f 13,50 per struik sering, f 5,- per struik *Prunus triloba* en f 37,50 per m² bij anjers.

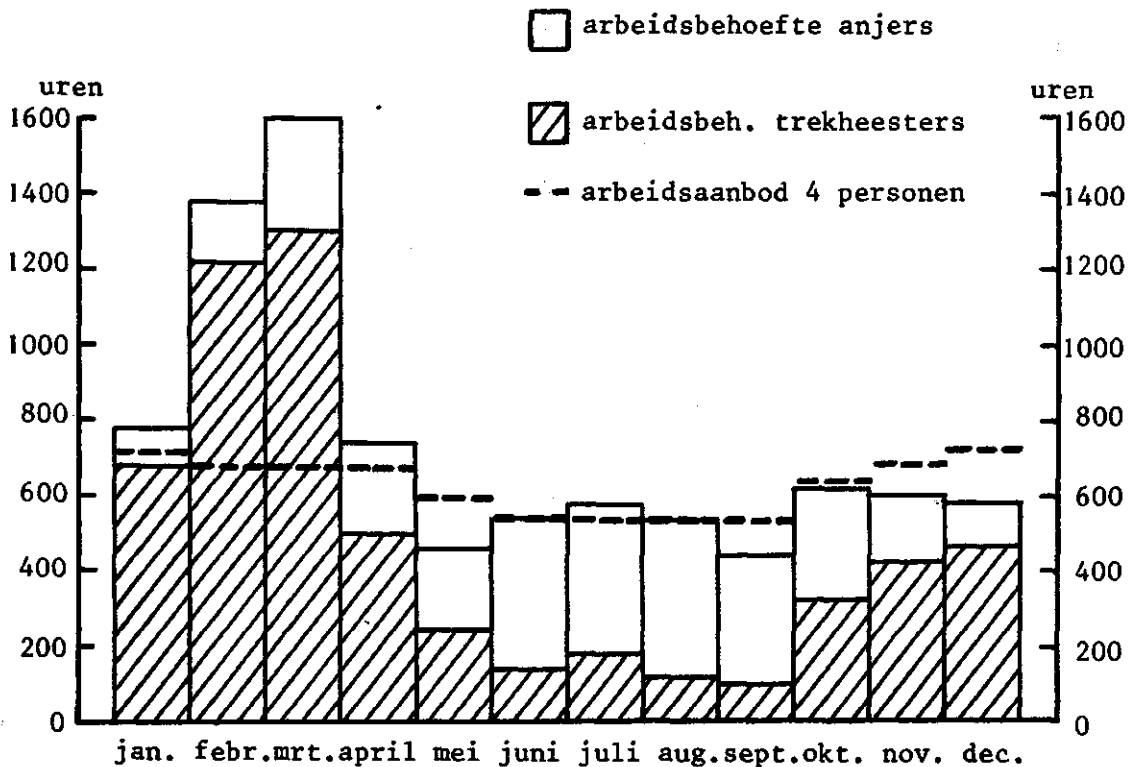
Uit de arbeidsbegroting (bijlagen 6 en 7) blijkt, dat introductie van 2.000 m² anjerteelt op het trekheesterbedrijf tot een dusdanige toename van de arbeidsbehoefte leidt, dat één man extra

Figuur 2.1 Arbeidsbehoefte en arbeidsaanbod bij verschillende teeltplannen

I Teeltplan: 20.000 struiken sering
10.000 struiken Prunus triloba



II Teeltplan: 20.000 struiken sering
10.000 struiken Prunus triloba
2.000 m² Am. anjers



moet worden aangetrokken. De arbeidsbehoefte krijgt daarmee een rustiger beeld; het aantal uren tekort (dat in overwerk of met losse arbeid moet worden opgevangen) neemt slechts weinig toe, terwijl het aantal uren (over leegloop) belangrijk vermindert met name in de zomermaanden.

Tabel 2.2 laat zien, dat - bij de gegeven uitgangspunten - de totale produktiekosten op het trekheester-anjerbedrijf (teeltplan II) bijna f 59.500,- hoger zijn dan op het gespecialiseerde trekheesterbedrijf. Dit houdt in, dat de opbrengsten van de anjers minimaal f 59.500,- of f 29,75 per m² per jaar moeten bedragen, wil het aanbeveling verdienen om in dit geval naast trekheesters ook anjers in het teeltplan op te nemen. Afgaande op de opbrengsten van anjers gedurende de laatste jaren moet dat zeker te realiseren zijn.

Uit tabel 2.2 blijkt voorts dat in het gegeven voorbeeld, waarbij een relatief groot aantal Prunus struiken in het teeltplan voorkomt, de geldopbrengsten van Prunus slechts een bescheiden aandeel leveren in de totale opbrengst van het bedrijf.

In feite is het gespecialiseerde trekheesterbedrijf ook bij de gehanteerde uitgangspunten, neerkomende op relatief hoge geldopbrengsten, tot een verliesgevende exploitatie gedoemd. Alleen door de mogelijkheid voor de ondernemer in het trekseizoen een groot aantal uren buiten de normale werktijd produktief te maken, kan nog een aanvaardbare arbeidsopbrengst worden verkregen.

Introductie van de anjerteelt betekent evenwel een betere mogelijkheid om de arbeidsuren, m.n. in de zomermaanden, produktief te maken. Dit leidt dan al spoedig (dwz. bij een relatief lage geldopbrengst van de anjers) tot een verbetering van het bedrijfsresultaat en daarmee van de arbeidsopbrengst.

Tabel 2.2 Begroting van de produktiekosten en arbeidsopbrengst in guldens per jaar bij twee verschillende teeltplannen met Prunus triloba

	Teeltplan	
	I	II
Trekheesters		
seringen (struiken)	20.000	20.000
Prunus triloba (struiken)	10.000	10.000
Anjers (m2)	-	2.000
Aantal ondernemers	1	1
Overige vaste arbeidskrachten	2	3
<hr/>		
Produktiekosten:		
1. Duurzame produktiemiddelen	22.000	34.850
2. Plantmateriaal	26.300	30.100
3. Arbeid	99.640	127.740
4. Werk door derden	2.000	2.300
5. Brandstof + electriciteit		
- brandstof (gas)	10.040	16.900
- electriciteit	500	1.200
6. Bemesting		
- bagger en stalmest	3.200	4.000
- kunstmest	800	1.050
7. Diverse materialen (o.a. bestrijdingsmidd., remstof enz.)	4.000	5.000
8. Gewassenverzekering	1.750	2.000
9. Algemene kosten	5.000	6.000
10. Rente vlottende middelen	1.130	410
11. Afzetkosten		
- veilingprovisie (5%)	9.250	13.000
- heffing PVS (0,45%)	830	1.170
Totale produktiekosten (a)	<u>186.440</u>	<u>245.990</u>
<hr/>		
Opbrengsten:		
seringen (à f 13,50/struik)	135.000	135.000
Prunus triloba (à f 5,- /struik)	50.000	50.000
anjers (à f 37,50/m2)	-	75.000
Totale opbrengsten (b)	<u>185.000</u>	<u>260.000</u>
Ondernemersoverschot (b - a)	<u>- 1.440</u>	<u>14.010</u>
<hr/>		
Arbeidsopbrengst		
ondernemersoverschot	- 1.440	14.010
arbeid ondernemer		
- normaal	27.600	27.600
- overwerk (max. 90 uren per maand) à f 12,-	3.240	4.080
Totaal	<u>29.400</u>	<u>45.690</u>

3. SAMENVATTING EN SLOTBESCHOUWING

Prunus triloba behoort tot de minder belangrijke produkten van de Nederlandse bloemisterij. Tot aan 1974 zijn de aanvoeren van dit produkt op de Aalsmeerse veiling toegenomen, hetgeen de prijsvorming echter nadelig beïnvloedde. Dit laatste kan mede veroorzaakt zijn door de minder goede kwaliteit als gevolg van onregelmatige bloemzetting.

Aalsmeer e.o. is het belangrijkste produktiegebied, waar ca. 95% van de landelijke produktie wordt voortgebracht. De teelt is sterk gebonden aan de daar voorkomende veengronden, die een goede kluitvorming en een goede hergroei van de struiken na de trekperiode mogelijk maken.

Daar het zwaartepunt van de arbeidsbehoefte in de winterperiode ligt, leent de teelt zich uitstekend tot combinaties met snijbloemen en/of potplanten met een arbeidsbehoefte die voornamelijk in de zomermaanden ligt. De teelt komt daarnaast meestal voor samen met die van seringen. Het zijn in het algemeen de wat kleinere bloemisterijbedrijven waar de Prunus wordt aangetroffen; vele bedrijven beschikken over 1 à 1½ ha grond, doch de glasbepzetting is meestal van bescheiden karakter. Het in bloeitrekken vindt plaats in specifieke trekkassen, die buiten het trekseizoen niet zonder bezwaren voor andere teelten te gebruiken zijn.

De aanvoer van het produkt is praktisch beperkt tot de eerste drie maanden van het jaar, zodat de markt snel kan worden overvoerd. Ofschoon de takken op water redelijk goed houdbaar zijn, is het verbruikskader niet groot.

De opbrengst ligt gemiddeld op 10 à 12 takken per struik, waarbij grote variaties kunnen optreden. De geldopbrengsten bedragen gemiddeld f 4,- à f 4,50 per struik.

Uit kosten- en opbrengstbegrotingen blijkt dat een gespecialiseerd trekheesterbedrijf met seringen en Prunus triloba, ook bij relatief hoge opbrengsten, moeilijk tot een winstgevende exploitatie komt. De ongunstige (eenzijdige) arbeidsverdeling is hiervan de oorzaak. In combinatie met snijbloemen als b.v. anjers kan evenwel een beter resultaat worden verkregen.

Desondanks is het perspectief van de teelt van Prunus triloba vrij somber. Gedurende de laatste jaren zijn de geldopbrengsten per struik niet toegenomen, de mogelijkheden om te komen tot rationalisatie van de teelt zijn uiterst beperkt, terwijl er veel klachten zijn over de kwaliteit van het produkt. In vergelijking met de sering, waar de moeilijkheden m.b.t. bloemzetting en houdbaarheid op water grotendeels zijn opgelost, is de positie van Prunus triloba verzwakt.

Bijlage 1 Aanvoer per maand in % van de aanvoer per seizoen op de "VBA"

Seizoen	'70/'71	'71/'72	'72/'73	'73/'74	'74/'75
oktober	-	-	-	-	-
november	0	0	0	0	0
december	5	5	6	5	8
januari	29	26	32	29	47
februari	40	35	40	39	35
maart	24	28	18	21	9
april	2	6	4	6	1
mei	-	0	0	-	-
Totaal	100	100	100	100	100

Bijlage 2 Gemiddelde prijs per maand en per seizoen op de "VBA"
(in centen per tak)

Seizoen	'70/'71	'71/'72	'72/'73	'73/'74	'74/'75
december	43	50	58	43	43
januari	33	32	40	32	31
februari	29	32	43	25	29
maart	25	27	43	24	30
april	32	17	35	13	31
mei	-	-	-	-	-
Gemiddeld	30	31	42	27	31

Bijlage 3 Enkele structurele aspecten

a) Combinaties van Prunus triloba met andere trekheesters

Aantal struiken Prunus triloba	Aantal bedrijven	Aantal bedrijven			
		alleen Prunus tr.	Prunus tr. + Sering	Prunus tr. + Forsythia	Prunus tr. + Sering + Forsythia
tot 2.000	5	-	2	1	2
2.000 - 4.000	8	-	5	1	2
4.000 - 6.000	8	3	3	-	2
6.000 - 8.000	5	-	1	1	3
8.000 en meer	4	1	2	-	1
Totaal	30	4	13	3	10

b) Combinaties van Prunus triloba met bloemisterijgewassen onder glas

Aantal struiken Prunus triloba	Aantal bedrijven	Aantal bedrijven			
		snijbloemen + potplanten	snijbloemen	potplanten	geen
tot 2.000	5	-	2	1	2
2.000 - 4.000	8	3	4	1	-
4.000 - 6.000	8	1	6	-	1
6.000 - 8.000	5	2	3	-	-
8.000 - 10.000	2	-	1	1	-
10.000 en meer	2	1	1	-	-
Totaal	30	7	17	3	3

Bijlage 3 (1e vervolg)

c) Bedrijfs-grootte in relatie tot oppervlakte glas, aantal struiken, aantal akkers en oppervlakte van het hoofdperceel

Bedrijfs-grootte (m ²)	Aantal bedrijven		Bedrijfs- grootte (m ²)	Aantal akkers	Opp. hoofdper- ceel (m ²)	Opp. glas (m ²)	Aantal struiken Prunus tr
	aantal	%					
tot 5.000	4	13	3.200	1,0	1.800	1.200	1.900
5.000 - 10.000	5	17	6.600	1,4	3.800	1.100	2.800
10.000 - 15.000	13	44	11.800	1,4	8.200	2.300	5.700
15.000 - 20.000	4	13	16.100	3,0	10.100	3.000	4.000
20.000 en meer	4	13	50.600	4,8	32.100	5.400	8.800
Totaal	30	100					
Gemiddeld			15.500	2,0	10.100	2.400	4.900

d) Aantal struiken in relatie tot bedrijfs-grootte, oppervlakte hoofdperceel, oppervlakte glas en aantal akkers

Aantal struiken Prunus triloba	Aantal bedrijven		Bedrijfs- grootte (m ²)	Oppervlakte hoofdperceel (m ²)	Oppervlakte glas (m ²)	Aantal akkers
	aantal	%				
tot 2.000	5	17	6.500	2.900	400	2,2
2.000 - 4.000	8	26	10.300	5.900	2.100	1,4
4.000 - 6.000	8	26	10.700	8.700	2.700	0,9
6.000 - 8.000	5	17	22.900	16.100	3.900	2,8
8.000 en meer	4	14	37.800	22.300	3.600	4,3
Totaal	30	100				
Gemiddeld			15.500	10.100	2.400	2,0

Bijlage 3 (2e vervolg)

e) Aantal struiken en oppervlakte glas (m2)

Aantal struiken Prunus triloba	Aantal bedrijven	Oppervlakte glas (m2)			
		tot 1.000	1.000 - 2.000	2.000 - 4.000	4.000 en meer
tot 2.000	5	5	-	-	-
2.000 - 4.000	8	1	3	3	1
4.000 - 6.000	8	2	-	5	1
6.000 - 8.000	5	-	1	3	1
8.000 en meer	4	-	-	2	2
Totaal	30	8	4	13	5

f) Gemiddeld aantal struiken Prunus triloba en bedrijfsgrootte in relatie tot de leeftijd van de ondernemer

Leeftijdsklasse (jongste) ondernemer	Aantal bedrijven	Aantal struiken Prunus triloba	Bedrijfsgrootte (m2)	
			totaal	glas
20 - 30	3	4.400	9.700	2.400
30 - 40	2	6.300	19.300	2.700
40 - 50	15	6.100	17.600	2.500
50 - 60	6	3.200	17.300	3.000
60 en meer	4	2.200	7.700	1.500
Totaal	30			
Gemiddeld		4.900	15.500	2.400

Bijlage 4 Het normale arbeidsaanbod per jaar en de verdeling ervan gedurende het jaar op een trekheesterbedrijf

	gewerkte dagen	uren per dag	uren per maand
januari	21	8,5	180
februari	20	8,5	170
maart	20	8,5	170
april	20	8,5	170
mei	20	7,5	150
juni	18	7,5	135
juli	18	7,5	135
augustus	18	7,5	135
september	18	7,5	135
oktober	21	7,5	160
november	20	8,5	170
december	21	8,5	180
Totaal			1.890

- N.B. = - Deze arbeidsbegroting is gebaseerd op de CAO-'74/'75 voor bloemisterij-bedrijven.
 - Bij deze begroting is het normaal aantal volgens de CAO te werken uren opgenomen. Overuren zijn derhalve niet opgenomen.
 - De vakantiedagen zijn zoveel mogelijk buiten het trekseizoen gepland.

Bijlage 5 Begroting van de belangrijkste teelt handelingen bij *Prunus triloba*
(in uren per 1.000 struiken) 1)

	Uren per 1.000 struiken	%
AKKER		
Transport naar akker	10	5
Plantklaar maken	7	3
Planten	15	7
Wild steken	10	5
Opbinden	7	3
Opsteken	16	7
Transport van akker	12	5
Overige werkzaamheden	9	4
Diversen (15%)	14	6
TOTAAL AKKER	100	45
<hr style="border-top: 1px dashed black;"/>		
TREKKAS		
Inbrengen	13	6
Oogsten	58	27
Snoeien + wilden	25	11
Uitbrengen	8	4
Diversen (15%)	16	7
Totaal trekkas	120	55
TOTAAL AKKER + TREKKAS	220	100

1) Trekperiode: eind december - half april, ongekoelde struiken

Bijlage 6 Arbeidsbehoefte, arbeidsaanbod en arbeidskosten op een gespecialiseerd trekheesterbedrijf met 20.000 struiken seringen en 10.000 struiken Prunus triloba, met een vaste arbeidsbezetting van 3 personen.

	Arbeidsbehoefte (uren)			Arbeidsaanbod	Uren over	Uren te kort
	Seringen	Prunus tr.	totaal			
januari	410	270	680	540	-	140
februari	770	440	1.210	510	-	700
maart	700	590	1.290	510	-	780
april	200	290	490	510	20	-
mei	210	20	230	450	220	-
juni	130	10	140	405	265	-
juli	50	120	170	405	235	-
augustus	-	120	120	405	285	-
september	90	-	90	405	315	-
oktober	160	160	320	480	160	-
november	240	170	410	510	100	-
december	440	10	450	540	90	-
Totaal	3.400	2.200	5.600	5.670	1.690	1.620

Arbeidskosten

Vaste bezetting

- ondernemer	f 27.600,-	
- 2 medewerkers à f 26.300,-	<u>f 52.600,-</u>	
		f 80.200,-

Overwerk

teelt: 1.620 uur à f 12,-		f 19.440,-
	Totaal	<u>f 99.640,-</u>

Bijlage 7 Arbeidsbehoefte, arbeidsaanbod en arbeidskosten op een gecombineerd bedrijf met 20.000 struiken sering, 10.000 struiken Prunus triloba en 2.000 m2 anjers, met een vaste bezetting van 4 personen

	Arbeidsbehoefte (uren)			Arbeidsaanbod	Uren over	Uren te kort
	Trekkeesters 1)	Anjers	totaal			
januari	680	105	785	720	-	65
februari	1.210	160	1.370	680	-	690
maart	1.290	310	1.600	680	-	920
april	490	240	730	680	-	50
mei	230	235	465	600	135	-
juni	140	405	545	540	-	5
juli	170	410	580	540	-	40
augustus	120	410	530	540	10	-
september	90	350	440	540	100	-
oktober	320	295	615	640	25	-
november	410	185	595	680	85	-
december	450	135	585	720	135	-
Totaal	5.600	3.240	8.840	7.560	490	1.770

Arbeidskosten

Vaste bezetting

- ondernemer	f 27.600,-	
- 3 medewerkers à f 26.300,-	<u>f 78.900,-</u>	
		f 106.500,-

Overwerk

teelt: 1.770 uren à f 12,-		<u>f 21.240,-</u>
	Totaal	f 127.740,-

1) Zie bijlage 6